

Dkt. Kenneth Mathews, Mwanzo, Kipindi cha 17, Kuruka kwa Jacobs na Ndoto huko Betheli, Mwanzo 27:41-28:22

© 2024 Kenneth Mathews na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Huu ni kipindi cha 17, Kukimbia kwa Yakobo na Ndoto yake Betheli. Mwanzo 27:41-28:22.

Kipindi cha leo ni kipindi cha 17. Tunaangalia kukimbia kwa Yakobo kutoka Beersheba hadi nchi ya mama yake Rebeka huko Harani. Na akiwa njiani anaota ndoto nasi tutaiangalia kwa undani pia.

Kwa hivyo, kifungu chetu kinaanza katika sura ya 27, mstari wa 41, hadi sura ya 28, 22. Kwa njia ya kukumbuka, nitazungumzia yaliyotokea katika maisha ya familia ya Isaka. Na Esau, ambaye ni ndugu pacha wa Yakobo na anathibitisha kuwa adui yake mkuu, anasema katika mstari wa 36 wa sura ya 27, je, jina lake si Yakobo kwa usahihi? Na Yakobo anasikika kama lugha ya kushika kisigino, ambayo ndiyo aliyofanya akiwa mtoto tumboni mwake.

Anashika kisigino cha Esau. Na kwa hivyo kulikuwa na mapambano tayari ndani ya tumbo la Rebeka. Na maana ya sitiari ya kushika kisigino ni kudanganya.

Na kwa hivyo, inasomeka katika 36, na amenidanganya mara hizi mbili. Alichukua haki yangu ya mzaliwa wa kwanza. Kumbuka kwamba kulikuwa na ubadilishanaji wa mchuzi uliokuwa umeandaliwa na Yakobo na kuuzwa kwa Esau, ambaye anasema alikuwa na njaa hata kufa.

Na Yakobo alipokea haki ya mzaliwa wa kwanza, ingawa Esau alikuwa mkubwa kati ya mapacha hao wawili. Na kisha wa pili, na sasa amechukua baraka yangu. Kwa udanganyifu, unaostahili jina lake, Yakobo, alimidanganya baba yake, na alipokea kutoka kwa baba yake, ambaye alikuwa kipofu, na alikuwa na shaka kwamba Yakobo hakuwa yule aliyejifanya kuwa, yaani Esau.

Lakini hata hivyo, alimbariki. Hii ilikuwa ni kwa sababu ya njama ya mkewe, Rebeka, ambaye alimpendelea Yakobo na alitaka apate baraka kutoka kwa mzee huyo, ambaye baadaye angepokea sehemu kubwa ya urithi. Kwa hivyo, tunaanza na kujifunza kwamba hasira ya Esau imesababisha uwezekano wa mauaji.

Kwa hivyo, Rebeka anamshauri Yakobo akimbie ili kuokoa maisha yake. Sasa, haya yote yanakumbusha, akilini mwangu, yanakumbusha, napaswa kusema, Mathayo 5:21, Mahubiri ya Mlimani, na Yesu anasema, Mmesikia kwamba watu wa kale

waliambiwa, Usiue, na yeyote atakayeua atahukumiwa. Mathayo 5:22. Lakini mimi nawaambia, Kila amkasirikiaye ndugu yake atahukumiwa.

Na tena, katika 1 Yohana 3, mstari wa 15, Yohana anasema, Kila amchukiaye ndugu yake ni muuaji. Nanyi mnajua ya kuwa hakuna muuaji aliye na uzima wa milele ndani yake. Kwa hivyo, Yesu anaelezea kwa usahihi kwamba wale wanaoishi katika ufalme wa Mungu, ingawa huenda hawakufanya mauaji halisi ya kimwili, hata hivyo, ikiwa wana hasira, chuki, na uchungu dhidi ya mtu, basi, kwa kweli, ni mauaji.

Kwa nini basi iwe hivyo? Ni kwa sababu mtu anayetaka kuuu huenda asiwe na uwezekano, upatikanaji, au fursa ya kufanya mauaji, ama kwa sababu mazingira hayatoi au kwa sababu ya kuogopa kukamatwa. Lakini hata hivyo, mtu huyu anaweza kuchukuliwa kuwa muuaji kwa sababu ya hasira yake ya ndani na yenye mizizi. Sasa, hebu tuendeleo na Yakobo, ambaye anakimbia kuokoa maisha yake.

Inaanza katika mstari wa 41 na kuendelea hadi sura ya 28, mstari wa tisa: Kukimbia kwake kutamtoa katika nchi. Katika hadithi ya Ibrahimu, mvutano ulikuwa ni kuwa na mwana aliyeahidiwa, ambao ulitatuliwa, kama unavyojua, kwa kuingilia kati kwa Mungu, ambaye alimzaa Isaka kupitia Ibrahimu aliyekuwa mzee sana na mkewe, Sara. Mvutano katika hadithi za Yakobo ni nchi.

Baada ya yote, atatoka Harani, ambayo iko kaskazini-magharibi mwa Mesopotamia, akiwa na wana 11 na binti mmoja. Kwa hivyo, uzazi si tatizo linalotimizwa. Baraka hiyo pia anaipata kupitia kuongezeka si kwa familia tu, bali pia kwa mifugo yake, mifugo yake, na kisha utajiri wake tu.

Lakini linapokuja suala la nchi, inaonekana kwamba Yakobo mara tu anapokuwa katika nchi, anatoroka kutoka katika nchi. Hapa mara moja, atakuwa nje ya nchi kwa miaka 20. Na sisi kama wasomaji, tunapaswa kujiuliza kama, kama Mungu alivyoahidi katika ndoto yake katika sura ya 28, atarudi kweli katika nchi hiyo na kubarikiwa huko kulingana na ahadi zilizotolewa kwa Ibrahimu na Yakobo.

Kisha, baadaye katika maisha ya Yakobo, aliondoka Kanaani tena na kwenda Misri, ambapo kutakuwa na, katikati ya njaa, fursa ya ustawi. Na tutafikia maelezo ya maelezo hayo tutakapoelekea kwenye mfululizo wa mwisho wa hadithi kuhusu Yusufu, mwana mpendwa wa Yakobo, na wana wengine wa Yakobo.

Sasa, tukiangalia mstari wa 41, Esau alikuwa na kinyongo. Sasa, tafsiri nyingi za kisasa zinasema Esau alimchukia, alimchukia, bora kutafsiri, Esau alimchukia tu Yakobo. Kwa hivyo, kama unavyoona katika maandishi ya Kiebrania, ni kukataa kwa nguvu zaidi na kwa nguvu mipango kwa upande wa Esau.

Kwa hivyo, alijisemea moyoni baba yake atakapokufa, ndipo angejilipiza kisasi na kuuu. Na anasema, ndugu yangu, Yakobo, haya yote yanakukumbusha, sivyo?

Yanakukumbusha Kaini na Habili, pambano ambalo lazima lilitokea kati ya hao wawili, na jinsi Kaini, katika uovu wake, alivyomuua Habili. Hapa, mauaji hayafanyiki, lakini yako kwenye mteremko.

Kwa hivyo, hatujui Yakobo, Rebeka alijifunzaje kuhusu hili. Lakini tunaambiwa katika mstari wa 42, kwamba hii ilikuwa njama ya Esau. Hii ilikuwa moyoni mwake.

Sasa, Rebeka atalazimika kuelezea kwa nini Yakobo anapaswa kukimbia, la sivyo ingesababisha mvutano zaidi kati yake na mumewe aliyedanganywa, Isaka. Kwa hivyo, anatumia mbinu. Hii ni sehemu ya motifu, wazo linalopitia hadithi ya Yakobo na haswa kupitia masimulizi yote ya wazee.

Na huo ni udanganyifu, upotoshaji, na uongo. Tunaweza kufikiria hili kama udanganyifu wa kibinadamu, licha ya ahadi za Mungu, licha ya jinsi inavyoonekana kwamba ahadi za Mungu zinatimizwa, kwamba maombi yanajibiwa kulingana na ratiba ya Mungu. Hata hivyo, hali ya mwanadamu daima ni ile inayotaka kushikilia, inayotaka kudhibiti, na inayotaka kuleta matokeo bora badala ya kumkabidhi Mungu matokeo.

Kwa hivyo hii hapa tena kwa Rebeka. Anachukua udhibiti, kama alivyofanya kwa udanganyifu wa mumewe. Wakati huu, anatumia mbinu kusema, tunapaswa kumtuma Yakobo aende zake ili apate mke kutoka kwa nyumba ya baba yangu. Anasema, huko Harani, ambapo hawa ni waabudu wa kweli wa Bwana Mungu, si waabudu sanamu kama tunavyowapata miongoni mwa Wakanaani na makundi mengine ya watu hapa nchini. Sasa, utakumbuka jinsi hilo lilivyokuwa muhimu kwa Ibrahimu.

Ibrahimu alimtuma mtumishi wake katika sura ya 24, kurudi nyumbani kwa familia ya kaka yake Abrahamu, Nahori, aliyemzaa Betheli. Naye akamzaa Rebeka, na pia Labani, mwana wa Rebeka, au ndugu yake, napaswa kusema. Na hivyo ndivyo tunavyofikiria linapokuja suala la kuondoka, ni kumtafuta Yahweh wa kweli, mwabudu wa kweli wa Bwana Mungu ili awe mke wa kwanza, Isaka, na mkewe alikuwa Rebeka.

Na kisha pia, hapa, tutaona itakuwa wake wawili, pamoja na wajakazi wao linapokuja suala la Yakobo. Kwa hivyo, tuendeleo kuelewa asili ya ujanja huu. Kwa hivyo, alipogundua hili, alimwambia Yakobo katika mstari wa 43, Sasa basi, mwanangu, fanya ninayokuambia.

Kwa hivyo, Yakobo ni mshirika wa kula njama; anawajibika kwa tabia yake. Na kwa hivyo kimbia mara moja kwa kaka yangu, Labani, huko Harani ukae naye kwa muda. Sasa, kwa muda si tafsiri sahihi.

Tafsiri nyingi zako zitachukua siku chache. Na hivyo ndivyo inavyosomeka katika maandishi ya Kiebrania. Kwa hivyo, alikuwa akitarajia kabisa kwamba hii haitakuwa mpango wa kudumu.

Kisha, baada ya muda mfupi, Esau angesahau kuacha hasira yake, angalau airekebishe, na Yakobo angerudi. Na anahitimisha, kwa nini niwapoteze nyote wawili kwa siku moja? Nadhani anachofikiria ni kwamba ampoteza mwanawe Yakobo kwa sababu angeweza kuuawa na Esau. Kwa upande mwingine, Esau, kunaweza kuwa na kisasi dhidi ya Esau na wanafamilia, na Esau angeweza kuuawa.

Kwa hivyo, nadhani, hilo ndilo analofikiria, kupoteza wana wote wawili. Na hili lingekuwa tatizo; tungerudi pale tulipoanza na Sara, ambaye alikuwa tasa, na kisha Rebeka, ambaye alianza, ambaye alianza tasa. Na kwa hivyo, ni nani atakayekuwa mrithi wa urithi na ahadi za familia?

Kwa hivyo, hii ingeonekana kama hasara kubwa zaidi, hata zaidi ya hisia za wazazi kuwapoteza wana wao. Mstari wa 46. Basemathi, binti wa Elani Mhiti, pia alikuwepo.

Zilikuwa chanzo cha huzuni kwa Isaka na Rebeka. Kwa hivyo, alisumbuliwa sana na ndoa hizi zilizokuwa zikifanyika, ndoa ambazo Wahiti waliokuwa waabudu sanamu walikuwa nazo. Na hivyo ndivyo ilivyo akilini hapa.

Anaporejea sura ya 27, anasema, Nimechukizwa na kuishi kwa sababu ya wanawake hawa wa Kihiti. Anaonekana kusema maisha hayana thamani ikiwa tutaridhika na Yakobo kuoja wenyeji pia. Lakini neno kuchukizwa linaweza kutafsiriwa vyema kama chukizo.

Kwa hivyo, alikuwa akichukia, neno lenye nguvu zaidi, sivyo, kwa kile kilichomtokea mwanawe mkubwa Esau. Tukiendelea na usomaji wetu, ikiwa Yakobo atachukua mke kutoka miongoni mwa wanawake wa nchi hii, kutoka kwa wanawake wa Kihiti kama hawa, maisha yangu hayatakuwa na thamani ya kuishi. Kwa hivyo sasa tunaona kwamba ingawa kuna mwangwi wa hadithi ya Ibrahimu, kuna tofauti kubwa.

Ibrahimu alimtuma mtumishi wake kumtafutia Isaka mke. Hakutaka Isaka aondoke katika nchi hiyo. Katika hali hii, baba na mama wote wanamtia moyo na kumtoa Yakobo nje ya nchi hiyo.

Kwa hivyo, katika mstari wa 1 wa sura ya 28, Isaka alimwita Yakobo na kumbariki na kuamuru; hatuna yaliyomo katika baraka hiyo, lakini nadhani itakuwa sawa na tunachopata katika baraka katika sura ya 27, kuanzia mstari wa 27, ambapo inasema Isaka alimbariki Yakobo. Lakini hapa kuna amri, katazo: msioe mwanamke Mkanaani. Na hii inaitwa endogamy, ambapo kuna ndoa ndani ya familia, tofauti na exogamy, ambayo iko nje ya familia.

Hili lingekuwa muhimu sana kwa kudumisha mshikamano wa familia, umoja wa familia, uendeleu bila tishio, kama inavyopendekezwa au kudhaniwa, wa urithi na baraka. Lakini anamrudisha Padan-Aram, mahali hapo Kaskazini-magharibi, nyumbani kwa baba yake Rebeka, Bethueli. Na Bethueli, nilisema, ndiye baba wa Rebeka na pia Labani.

Na, samahani, ndiyo, Rebeka. Kwa hivyo, chukua mke huko kutoka miongoni mwa binti za Labani. Na kisha anatoa baraka hii.

Labda hii ndiyo baraka aliyompa Yakobo: Mungu Mwenyezi akubariki. Hii inatukumbusha ahadi ya uzazi.

Tunaweza kurudi nyuma hadi Mwanzo 1, mstari wa 28, ambapo Mungu anaibariki familia ya wanadamu na kuzungumza nao na kuwaahidi na kuwaamuru wazae na kutawala, na kwamba atawabariki. Hili ni kwa watu wote. Hilo ndilo linaloonekana hapa, uzazi.

Akupe wewe na uzao wako baraka aliyopewa Ibrahimu. Na kisha ahadi ya nchi, ili uweze kuimiliki nchi unayoishi sasa kama mgeni, mgeni, nchi ambayo Mungu alimpa Ibrahimu. Na kwa hivyo hapa tuna mwendelezo huo wa uzao na umoja katika familia.

Kwa hivyo, tunachotaka kukumbuka ni kwamba lugha iliyotafsiriwa Mungu Mwenyezi si tafsiri ya Kiebrania. Inategemea Agano la Kale la Kigiriki, ambalo lilitafsiriwa kwa Kigiriki, Kiebrania, ambalo ni jina la Mungu. El Shaddai.

Hatujui maana halisi ya Shaddai. Tunachojua ni kwamba mababu wa zamani walikuwa na tabia ya kutumia maneno ya jumla El na Elohim, yakimaanisha Mungu, na katika maelezo mbalimbali. Na kwa kufanya hivyo, El Olam, Mungu wa Milele, El Elyon, El Roy, ndivyo utakavyopata, lakini maarufu zaidi ni El Shaddai, lugha ile ile iliyotumika kwa Ibrahimu katika sura ya 17.

Katika sura hiyo, tuna utangulizi kuhusu ahadi zilizotolewa na El Shaddai na onyo la kuishi kulingana na njia na neno la Bwana. El Shaddai anatambuliwa katika sehemu kadhaa kama jina la agano Yahweh, ambaye alifanya agano na baba zake na kisha pia na watu wa Israeli. Sasa, Esau alijifunza katika mstari wa 6 kwamba familia ilikuwa na huzuni kubwa, na hasira, kwa kuoa kwake wanawake wa Kihiti.

Kwa hivyo labda Esau maskini, na haonekani kuwa mtu mwerevu zaidi. Hakika ni dhaifu katika ujuzi wake wa kijamii. Kwa hivyo, nadhani aliamua, labda naweza kujenga daraja, kupatanisha.

Nikimwoa binti wa Ishmaeli, baada ya yote, Ishmaeli ni sehemu ya kundi la familia, mwana mkubwa aliyezaliwa na Ibrahimu, ingawa si kwa Sara, bali na mjakazi wake Hagari. Kwa hivyo, anafanya hivyo. Na Ishmaeli, bila shaka, hakuwa mwana

aliyependelewa, na inaonekana haikufanya mengi, inaonekana haikusaidia sana kuponya mgawanyiko uliokuwa umetokea katika familia.

Kwa hivyo, kuna ndoa kati ya watoto hawa wawili, Ishmaeli, baba, kwa ujumla, wa makabila ya Waarabu, na kisha Esau, baba wa kundi la watu wa Edomu. Sasa, tunaelekea kwenye kile kinachofuata. Kinachofuata ni ndoto inayotokea njiani .

Na tunataka kuangalia hili kwa undani kwa sababu tukiwa ndani yake, kuanzia mstari wa 10 hadi mwisho wa sura, mstari wa 22, tutapata ahadi zilizotolewa na Mungu kwa Yakobo kuhusu mustakabali wake wa karibu huko Harani na kisha kurudi kwake. Na tutaona hili likirudiwa mara kadhaa kupitia simulizi la Yakobo. Kisha, tunapofika kwenye sura ya 35, tutaona kurejeshwa kwake kikamilifu mahali hapa ambapo alikutana na Mungu kwa mara ya kwanza katikati ya ndoto hii.

Naam, hapa kuna mwangwi mwingine wa hadithi ya Ibrahimu, unaoonyesha utambulisho wa Yakobo pamoja na ahadi za Ibrahimu. Na hiyo ni ndoto. Na unakumbuka katika sura ya 15, ambapo ahadi za agano zilizofanywa na Ibrahimu zinathibitishwa rasmi kupitia kitendo cha ibada, ambapo hapo wanyama walikatwa, na vipande viliwekwa sambamba na njia kati ya hao wawili.

Chungu cha moto kinachowakilisha uwepo wa Mungu kilisonga kati ya vipande. Wakati huo huo, Ibrahimu alikuwa akiona hili kupitia ndoto. Nitasema kwamba alikuwa mtazamaji asiyejali na kwamba ahadi hizo wakati huo zilikuwa zikimlelea Mungu mwenyewe na yeye pekee.

Naam, Yakobo aliondoka Beersheba, na hiyo ilikuwa safari ndefu kwenda Harani, nchi nyingine nje ya Kanaani. Katika eneo la Padan Aramu, au usemi mwingine wa eneo hilo, Aramu na Naharimu , ambalo lingekuwa Aramu ya mito miwili, una Tigri na Frati.

Hilo linahusiana na kaskazini-magharibi mwa Iraq. Na Aramu inakuwa mahali pa Waaramu. Na ndiyo maana kundi la familia la Bethueli na Labani, Raheli, litatambuliwa kama Waaramu kwa sababu ya maeneo yao.

Hawatambuliki kama Waebrania. Hilo ni la kipekee kwa Ibrahimu na uzao wake. Kwa hivyo, Yakobo aliondoka Beersheba na kuelekea Harani.

Anapofika mahali fulani, sasa mahali pa lugha patakuwa muhimu zaidi. Na hicho ndicho tunachokiona hapa, umuhimu wa mahali. Kwa hivyo, hapa, mstari wa 11, angalia jinsi neno mahali linavyojirudia mara tatu.

Alipofika mahali fulani ambapo hatimaye atapaita Betheli, yaani nyumba ya El, nyumba ya Mungu, alisimama usiku kucha kwa sababu jua lilikuwa limetua. Alichukua jiwe moja kati ya hayo, akaliiweka chini ya kichwa chake, akalala.

Kwa hivyo, katika mstari wa 11 katika Biblia ya Kiebrania, neno mahali linaonekana mara tatu. Katika tafsiri zako nyingi, litaakisi hilo. Kwa hivyo, ukiangalia mistari ya 16 na 17 pamoja nami, Yakobo alipoamka kutoka katika ndoto yake, usingizi wake, aliwaza, hakika Bwana, na unaona Bwana hapa ni Yahweh, yuko mahali hapa, tena mahali hapa, na sikujua hilo.

Kwa maneno mengine, alipofika, hakutambua kwamba ilikuwa mahali patakatifu. Na kisha anaendelea kusema, au tuseme msimulizi anasema, aliogopa. Hilo ni jambo la kawaida wakati Mungu au malaika wake, wajumbe wake, wanapoonekana.

Watu huitikia kwa kawaida kwa hofu. Wamezungukwa na hofu kwa sababu ya uwepo wa Mwenyezi Mungu, hisia ya mwingine, uwezo wa Mungu na ukuu wake wote na nguvu zake zote. Yeye kweli ni Mungu Mwenyezi El Shaddai.

Na kwa hivyo, anasema, huyo ni Yakobo, mahali hapa panatisha kiasi gani? Hapa si kingine ila nyumba ya Mungu. Hapa ni lango la mbinguni. Sasa, kumekuwa na kitu cha siri kuhusu jinsi mtu angeweza kuweka kichwa chake juu ya jiwe.

Na kwa kweli, jiwe litakuwa muhimu na tutaona hilo pia katika ndoto hii huko Betheli na matukio yanayofuata. Naam, kuna njia nyingine ya kutafsiri lugha hiyo, na utapata hii katika baadhi ya tafsiri zako. Aliiweka kando ya kichwa chake au labda karibu, labda juu ya kichwa chake.

Mawe ni sifa muhimu ya ibada katika Mashariki ya Karibu ya kale. Na itakuwa hivyo pia hapa. Kwa hivyo, anachukua jiwe hili, tena, bila kutambua, bila kutambua kwamba Mungu yupo.

Pia, hahisi kwamba jiwe hili—halisemekhi hivyo—liko mahali patakatifu. Sio jiwe ambalo bado halijawa jiwe la ibada. Sasa, hii hapa ndoto yake, na hiki ndicho alichokiona.

Unaona kitenzi aliona. Hiki ndicho alichokiona. Ngazi.

Sasa, labda una ngazi ya utafsiri. Ngazi, nadhani, ni tafsiri nzuri. Na zote mbili zitatimiza kusudi hilo kwa sababu, hasa ngazi ya lugha, inakumbusha kile tunachokipata katika tukio la Babeli.

Ambapo katika sura ya 11, unakumbuka, mnara unajengwa, na kilele chake kinafika mbinguni. Au unaweza kutafsiri mbingu hiyo. Na hapa, vile vile, aliona ngazi ikipumzika duniani.

Kwa hivyo, unaweza kuona kile Yakobo alichokiona. Kikiwa na sehemu ya juu, kichwa chake, kikifika mbinguni. Na unaweza kutafsiri anga hilo.

Jambo la taswira hapa ni kwamba sasa tuna muunganisho, muunganisho kati ya duara la mbinguni, duara la kimungu, na makao halisi ya kidunia. Tena, mahali hapo. Kisha tunaambiwa kwamba muunganisho huu kati ya mbingu na dunia umeunganishwa zaidi kwa nguvu ya malaika wa Mungu.

Sasa, tafsiri hii, malaika, ni nzuri. Lakini inaweza kuwa tafsiri ya jumla zaidi, wajumbe wa Mungu waliokuwa wakipanda na kushuka juu yake.

Kwa hivyo, wanatoa hisia kwamba wako kwenye misheni. Na kwamba wanawaunganisha hao wawili, Mungu na pia Yakobo. Sasa, malaika ni muhimu sana katika simulizi la wazee.

Na pia, wasomaji wa Mwanzo kutokana na mtazamo wa kizazi cha Musa na warithi wake, umuhimu wa malaika wa Bwana, ambaye anahusika katika kuwakomboa watu wakati wa Pasaka kutoka uhamishoni Misri. Na kisha malaika wa Bwana anawaongoza kupitia jangwani. Kwa hivyo, hatimaye, malaika wa Bwana angekuwa muhimu sana kwa wasomaji, wakijua kwamba Mungu yupo.

Na linapokuja suala la uwepo wa malaika, utagundua hilo katika sehemu nyingi katika vifungu vya awali vinavyotokea katika hadithi ya Ibrahimu. Kwa mfano, inakumbusha jinsi malaika wa Bwana alivyookoa kukimbia, kufukuzwa kwa mjakazi. Kulitokea katika sura ya 16, Hajiri na mwanawe Ishmaeli.

Na kisha wageni watatu na hao wawili walikuwa Solomon Gamora, ambaye alihusika katika kumwokoza Lutu. Na kisha tunaona, na hilo linatokea katika sura ya 18 na 19. Na kisha uokoaji wa Isaka katika sura ya 22, wakati Ibrahimu anakaribia kumtoa mwanawe kafara na malaika wa Bwana anazungumza kutoka mbinguni.

Kwa hivyo, malaika watakuwa muhimu katika usomaji wako. Sasa, malaika ni viumbe vya kiroho na si vya kimwili. Daima huwakilishwa kama watu wa kiume katika kiwakilishi cha kiume.

Wana uwezo na uwezo fulani wa kujua kinachoendelea duniani na miongoni mwa watu wa Mungu. Kwa hivyo, wanapanda na kushuka juu yake. Na kisha tunaelekea mstari wa 13.

Hapo juu yake alisimama Bwana. Sasa, hili ni fumbo la tafsiri, ni gumu, kwa sababu hapo juu linaweza kutafsiriwa kwa njia tofauti na haliondoki kutoka kwa Kiebrania. Kwa sababu kwa Kiebrania, neno hilo linaweza kuwa yeye akimaanisha Yakobo.

Kwa hivyo hapo juu yake au juu yake. Neno hapo juu linaweza pia kumaanisha kando. Kwa hivyo, tunaweza kufikiria kama yuko duniani, angekuwa kando ya ngazi au kando ya Yakobo.

Kama yuko mbinguni, au wao, yaani, sawa, niseme Bwana, yeye, itakuwa kwamba yuko juu yake katika mwonekano wake wa mbinguni, mbinguni hapo. Kwa hivyo Bwana alisimama hapo. Hilo linahusiana sana na theolojia ya uwepo wa Mungu.

Hilo ni jambo muhimu sana la kitheolojia kuhusu jinsi Mungu anavyohusiana na jamii ya wanadamu kwa sababu ya uwepo wake. Hili litakuwa muhimu kwa ajili ya kuishi kwa Yakobo kwa sababu anasafiri peke yake. Hana huduma ya kusindikiza au jeshi.

Yuko peke yake jangwani, akikabiliwa na kila aina ya uovu unaoweza kutokea. Anaishi katika mazingira ya uhasama kwa sababu ya Labani, baba wa wake zake wawili, Lea na Raheli. Kwa hivyo ndivyo inavyoonekana katika mstari wa 15, ambapo inasomeka, Mimi niko pamoja nawe.

Theolojia ya uwepo, ahadi ya Mungu ya uwepo wa ulinzi, ya kufanikisha uwepo wake. Na sasa, tunageukia utambulisho wa Yahweh. Anasema katika mstari wa 13, Mimi ni Yahweh.

Sasa muhimu kuhusu hilo kuhusu utambulisho wake ni kinachofuata. Mungu wa baba yako. Sasa, neno baba linamaanisha tu babu.

Inaweza kumaanisha baba, inaweza kumaanisha babu, inaweza kumaanisha babu. Katika hali hii, Ibrahimu ni babu yake. Na kisha Mungu wa Isaka.

Naam, itakuwa kwamba Yakobo ataongezwa kwenye utambulisho wa Yahweh, Mungu wa Waebrania, hasa Mungu wa Israeli. Jina la Yakobo litachukua jina la pili, Israeli. Yakobo atakuwa Israeli.

Israeli atakuwa Yakobo. Wanawe wote 12 hatimaye ni baba wa makabila 12 ya Israeli. Na kisha itasikika kukukumbusha yale ambayo umesikia labda mara nyingi katika usomaji wa Maandiko.

Mungu wa baba yako, Ibrahimu, Isaka, na Yakobo. Kwa hivyo, ahadi hiyo inarudiwa. Nitakupa idadi kubwa ya wazao, hata kama mavumbi ya ardhi, ikitukumbusha taswira iliyotumika hapo awali na Ibrahimu kwa kuwa Mungu aliahidi kwamba wazao wake watakuwa wengi kama mchanga wa bahari.

Na kisha mataifa yote duniani yatabarikiwa kupitia wewe na uzao wako. Naam, hilo linaturudisha kwenye 12:3 ambapo inasemekana watu wote kupitia Ibrahimu na uzao wake watakuwa baraka kwa makundi ya watu wanaomheshimu Yahweh na ahadi alizotoa kwa Ibrahimu. Na hapa ndipo tena.

Na swali ni, je, atatendewa vibaya, yaani Yakobo, au atabarikiwa? Sasa, mwanzoni, kwa njia kadhaa, atatendewa vibaya. Lakini hatimaye inaishia katika mkataba wa

amani kati ya hao wawili. Na kwa hivyo kuna pengo linaloanzishwa na Labani, lakini hatimaye, kuna urejesho unaotokea.

Kwa hivyo, tunapita maelezo ya ahadi na kuangalia mstari wa 16 tena. Yakobo alipoamka, alitambua kwamba alikuwa amemwona Bwana. Sasa nataka kutambua pamoja nanyi umuhimu ambao nimekuwa nikisema tena na tena jinsi maagano yalivyo. Lugha inayotumika inayohusiana na uhusiano kati ya Mungu wa agano, Yahweh, na kisha upande wa pili, Ibrahimu na wazao wake.

Kwa hivyo, uhusiano umejengwa juu ya theolojia ya picha. Mungu amewaumba wanaume na wanawake wote kama watu ambao kama watu wanaweza kuwa na uhusiano wa kibinafsi na Mungu ambaye pia ni mtu. Na kama Agano Jipya linavyotufafanulia, yeye ni watu watatu waliounganishwa katika kiumbe kimoja, kiini kimoja.

Na kwa hivyo, sasa Yakobo anaanza kumjua Yahweh, Mungu wa baba zake, kibinafsi. Sio nadharia tu, na sio tu ujuzi wa zamani unaosimulia hadithi za uhusiano wa Mungu, kuonekana kwake kwa Ibrahimu na Isaka, na majibu yao katika ndoto na katika kujibu ahadi zilizosemwa za Mungu. Kwa hivyo, anaendeleza uhusiano na Mungu.

Uhusiano wake na Mungu. Wengi wetu tuliokulia katika muktadha wa nyumba ya Kikristo tutatambua kwamba kuna wakati unaokuja, na hii ilikuwa kweli kwangu; lazima kuwe na wakati katika maisha yako ambapo hutegemei imani ya wazazi wako au babu na bibi. Badala yake, ni imani yako binafsi ambayo imewekwa katika ufunuo ambao Mungu ametupa.

Katika kisa cha Yakobo, itakuwa El Shaddai, Yahweh. Katika kisa chetu, ni maalum zaidi. Kwa sababu Mungu katika Yesu amekuja duniani, tunaambiwa tutoe ufalme wa Mungu, ambapo tuna uhusiano na Mungu.

Na kwamba alikuja ili kuhakikisha kwamba tutakuwa na uhusiano huu na Baba kwa msamaha wa dhambi katika maisha tuliyo nayo ndani ya Mungu wa utatu, maisha yetu katika Yesu, na Yesu aliyetuma Roho wake katika maisha yetu. Na hivyo, tunapaswa kumiliki imani yetu wenyewe. Sisi tunategemea vibaya kujua, kusikia hadithi za babu na bibi zetu na wazazi wetu.

Lazima tufike mahali kama Ibrahimu, ambapo Ibrahimu alimwamini Mungu, na ikahesabiwa, ikahesabiwa kwake kama msimamo sahihi, kama haki, msimamo sahihi mbele za Mungu. Na tutaona basi kwamba Yakobo atapitia mfululizo wa mapambano maishani mwake. Mdanganyifu mkuu, naye, atadanganywa.

Na matokeo ya hilo si kukataliwa, si jibu linalofaa na la hasira, lakini hatua kwa hatua anafikia mahali pa kukiri na kumwamini Bwana. Sasa, tukiendelea na kile

tulichokipata katika 16 na 17, kama ilivyo kawaida katika Biblia, kuna jina linalohusishwa na tukio hilo. Hapa, mahali katika mstari wa 17 panatambuliwa kama nyumba ya Mungu.

Kwa maneno mengine, hili halipaswi kueleweka kwa njia ya kipuuzi, halisi, kwamba Mungu ameketi pale juu katika jumba kubwa, bali kwamba hili ni uwepo wa Mungu na wa kuvutia, si mbinguni, bali duniani, na hili ni lango la mbinguni. Hii ndiyo njia ya kuingia mbinguni. Sasa, mbingu ni nini? Ni uwepo wa Mungu.

Uwepo wa mbinguni wa Mungu ndio unaounganisha hili. Na Mungu amejifunua kwa Yakobo. Na Yakobo amempokea.

Na anaonyesha imani yake anaposema, Sikujua, lakini sasa naona kwamba Yahweh yuko mahali hapa. Hapa ni mahali patakatifu kwa sababu ya uwepo wa Mungu katika wajumbe wake waliotumwa. Kwa hivyo, tunahitaji kukumbuka hili.

Tena, labda kuna marejeleo akilini mwa mwandishi kwa kile kilichotokea katika Mnara wa Babeli. Utakumbuka mchezo kuhusu neno Babeli, ambalo linamaanisha mkanganyiko, ilhali Wababeli walielewa Babeli kumaanisha lango la miungu. Na kwa hivyo, hili ndilo lango la kweli la kumwendea Mungu.

Kwa hivyo, asubuhi iliyofuata mapema tunajifunza kwamba kuna nguzo. Sasa inakuwa jiwe takatifu. Jiwe alilokuwa ameweka chini ya kichwa chake na kulisimamisha kama nguzo na kumimina mafuta juu yake.

Sasa tunajua katika Mashariki ya Karibu ya kale kwamba, mawe na yale yaliyotumika na kuchongwa kwa ajili ya nguzo, katika kisa hiki, mapambo ya mafuta, yanayowakilisha uwepo wa utajiri, uwepo wa Mungu katika kisa cha Yakobo. Na ni kitendo cha ibada kwa upande Wake. Hili lilikuwa kweli kwa watangulizi Wake, Ibrahimu na Isaka, walipokuwa na mionekano hii ya Mungu ambayo ilikuwa ya mabadiliko.

Jibu lao lilikuwa kuinama katika ibada, kujenga madhabahu. Hapa anachukua jiwe hili la ukumbusho, analiweka kama alama katika nchi. Anaondoka katika nchi.

Anaondoka Betheli. Hapa ni katika sehemu ya kaskazini ya Kanaani, Betheli. Na ataondoka Kanaani na kwenda Aramu.

Na kwa hivyo, kwa kuiimarisha nguzo hii, ni tendo la imani kwa upande Wake. Sio tu kwamba Mungu alikuwepo, bali hapa ndipo mahali atakaporudi. Anaelezea imani na uaminifu huo katika mstari wa 20 na kufuatia pale anapoweka nadhiri.

Na hapa ndipo umuhimu wa jina la mahali hapo. Betheli. Tunalizungumzia kama, bila shaka, eneo.

Betheli ni mji ambao utakua, kwa njia, kwa ukubwa na ushawishi mkubwa katika maisha ya baadaye ya Israeli. Lakini unaanza kutambuliwa kama eneo takatifu linalohusishwa na mmoja wa baba, Yakobo. Kwa hivyo, hii ni Betheli, na kwa Kiebrania inamaanisha nyumba.

Hilo ndilo neno Beth. Na kisha El, nyumba ya Mungu. Sasa, nyumba ya Mungu ingefanya hivyo, na miungu, kama ungekuwa unazungumzia nyumba, ni wazo la hekalu.

Na ni makao ya miungu. Na hapa, bila shaka, El anamaanisha Mungu mmoja wa kweli, Yahweh. Sasa, katika mistari ya 20-22, tunaona kiapo hiki kikitolewa.

Na kiapo hiki anachofanya kimeeleweka vibaya sana. Na hiyo ni kusema, je, tuna kauli yenye masharti? Ukifanya hivi na kufanya vile, basi nitaamua kukuabudu, kuwa mwaminifu na mwaminifu kwako. Au ni badala ya dhana kwamba Mungu atatekeleza Neno Lake, anaelezea kama kiapo. Anatoa ahadi kutokana na imani kama Abrahamu alivyofanya kwa kusema, kwa kweli, najua utanirudisha, na nataka ujue kwamba nitakuwa mwaminifu kwako.

Kuanzia sasa na kuendelea, utakuwa Mungu wangu kweli. Nami nitakuwa mwaminifu kwako kama vile ulivyoonyesha uaminifu wako kwangu. Kwa hivyo, mstari wa 20 unasema, Yakobo aliweka nadhiri.

Hii inamtofautisha na Ibrahimu na Isaka, akisema, ikiwa Mungu atakuwa pamoja nami, unaona, hiyo ndiyo theolojia ya uwepo. Kutambua kwamba ikiwa Bwana yuko pamoja naye, basi kutakuwa na ulinzi na ustawi. Naye atanilinda katika safari hii ninayoichukua na atanipa chakula cha kula na nguo za kuvaa.

Sasa, hili litakuwa muhimu kwa jumuiya ya imani wakati wa safari yao ya jangwani wakati Mungu alipowafanyia jambo hilo hilo, akiwapa chakula na pia mavazi. Nguo ambazo hazikuchakaa, kwa kweli. Mstari wa 21, kwa hivyo matokeo yake ni kwamba nitarudi salama nyumbani kwa baba yangu.

Sasa angalia inasema hapo kama mchezo kuhusu wazo la nyumba ya baba yangu. Kwa hivyo, Mungu atazidi ahadi hii kwa kumrudisha nyumbani kwa baba yake. Sio tu Betheli, bali Betheli na kisha Beersheba.

Kwa hivyo hapa kuna tendo lake la kujiweka wakfu, tendo lake la kujitoa. Ndipo Bwana atakuwa Mungu wangu. Ndipo Bwana atakuwa Mungu wangu.

Na jiwe hili nililolisimamisha kama nguzo litakuwa nyumba ya Mungu, Betheli. Na katika yote utakayonipa, nitakupa sehemu ya kumi, ambayo inatukumbusha jinsi Ibrahimu alivyompa Melkizedeki sehemu ya kumi ya nyara kama kitendo cha

kutambua kwamba yeye na Melkizedeki walikuwa waabudu wenza wa Yahweh, Yahweh, Mungu mmoja wa kweli ambaye anatambulika hapo kama El Elyon. Na anaonyesha aina ile ile ya imani na kujitolea kama babu yake alivyokuwa nayo.

Na kwa hivyo, hili ndilo linalozingatiwa linapokuja suala la kuendelea kwa ahadi sasa katika Yakobo. Na kama nilivyosema, huu ndio mvutano. Sura ya 29, anafika Padan-Aram.

Je, atarudi? Ni kejeli iliyoje. Rebeka alifikiri angeondoka kwa siku chache, lakini itakuwa miaka 20 nzima. Rebeka hatamwona Yakobo tena.

Sasa, kwa kumalizia, ningetukumbusha tu jinsi katika Agano Jipya wazo la uwepo wa Mungu katika Yesu Kristo na kwamba tuna uwepo wa malaika katika maisha ya Yesu. Na Yesu anajitambulisha katika tukio moja na mmoja wa wanafunzi wake watarajiwa wakati katika Yohana 1, mstari wa 51, anajitambulisha na tukio hili hapa na Yakobo. Somo la kujifunza hapa ni, kama tulivyosema kila wakati kwamba Mungu anaondoa dhambi, udhaifu, kushindwa, ubinafsi, uchoyo wa familia hii, mapambano, na migawanyiko inayotokea.

Analipita hilo kwa matendo ya ajabu ya neema na rehema, uponyaji pale uponyaji unapohitajika, na kudumisha pale unapohitajika kutegemezwa. Akifuatwa na ahadi zake ili asiwafanye baba na Israeli waje, wawategemeze, wawahifadhi, na kuwapa riziki. Kutokana na upendo wake kwa baba, asili yake ya upendo, tabia yake ya upendo haitazuiwa na uovu wa kibinadamu au udanganyifu au udhibiti.

Lakini hafanyi hivi kwa kujikomesha, bali kwamba, kama tulivyosikia mara nyingi na tunasikia tena katika sura hii ya 28, kwamba wazao hawa watakaokuwa wengi sana watakuwa baraka, watabarikiwa, niseme, kama tunavyoona katika mstari wa 14. Watu wote. Sasa hiyo itajumuisha watu wengine.

Na hilo litajumuisha Waishmaeli na Waesau , kwa maneno mengine, Waedomu. Makundi yote ya watu ambayo yanapatikana katika Mwanzo 10. Na juu ya hilo, katika sura ya 11, Mungu anainua taifa, Ibrahimu, kuwa dawa ya mataifa na jinsi Mungu atakavyomtumia Ibrahimu katika baraka ya Mungu kutoa kazi hiyo ya wokovu ambayo ni Mungu pekee anayeweza kuifanikisha kupitia mzao aliyeteuliwa na Ibrahimu ambaye pekee ndiye anayeweza kufanikisha hili.

Hakika si Ibrahimu, Isaka, na Yakobo. Wala watu wa Israeli. Badala yake, uzao mmoja wa kweli wa Ibrahimu, tunaambiwa.

Ambaye ndani yake zimo ahadi zote zitakazotolewa kwa makundi yote ya watu watakaobariki, watakaopokea, watakaokiri, watakaonyesha imani yao katika Bwana Yesu Kristo, ambaye alifanya haya yote yawezekane kwa sababu aliwapatanisha wote walioweka imani yao na kumtumainia Yeye kupitia kumwaga damu Yake mwenyewe

kama sadaka ya dhabihu msalabani. Na kisha ufufuo wa uzima na kupaa Kwake mbinguni ambapo Yeye hufanya daima, kama Waebrania 7, mstari wa 25 unavyotuambia, maombezi. Yeye hufanya daima upatanisho unaofaa.

Hata katikati ya dhambi zetu, upatanisho na upatanisho vinatokea. Hilo ndilo lililokuwa na lililopo na litakalokuwa muhimu kwani kuna kukusanyika pamoja kwa familia ya Mungu, wale wanaoamini, na Mungu, ambaye ni mpenzi anayemtuma mpendwa, Mwanawe wa pekee na maalum, Bwana Yesu Kristo.

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hili ni kipindi cha 17, Kukimbia kwa Yakobo na Ndoto huko Betheli. Mwanzo 27:41-28:22.